

Geacht college, geachte gemeenteraad, geachte ambtelijke organisatie, maar bovenal geachte inwoners van Maasgouw,

'Waat vluugtj de tied'

Er is weer een jaar voorbij voorzitter. Als de dag van gisteren herinner ik mij nog mijn eerste algemene beschouwingen vorig jaar als fractievoorzitter van de CDA-fractie. Na een veelheid aan overlegmomenten, politieke besluiten, de democratische hoogmis van de verkiezingen voor Provinciale Staten en het Waterschap, vandaag opnieuw de politieke hoogmis, de algemene politieke beschouwingen binnen onze gemeente Maasgouw. En ditmaal moesten we voor deze hoogmis in tegenstelling tot voorgaande jaren ook vroeg opstaan.

We kijken vooruit, we kijken naar de toekomst van Maasgouw waarbij wij onze blik vandaag met name richten op het jaar 2020. Hierbij verwijs ik ook naar de titel van ons verkiezingsprogramma 'Goed voor elkaar' waarmee wij doelen op een Maasgouw waarin we het 'Goed voor elkaar' hebben en 'Goed voor elkaar' zijn. Dat dit geen vanzelfsprekendheid is zien wij dagelijks op TV of lezen wij in de krant. Er is de nodige reuring getuige ook de boerenprotesten en protesten van de bouwondernemers daar waar het gaat om de PAS en PFAS.

Als onderdeel van de planning & control cyclus hebben we op 3 juli jongstleden de kadernota 2020 vastgesteld en daarmee de kaders voor de nu voorliggende programmabegroting. Een kadernota waarin de uitgangspunten van het CDA van solidariteit, gespreide verantwoordelijkheid, publieke gerechtigheid en rentmeesterschap doorklinken. Het was prettig dit jaar weer gezamenlijk te werken aan een inventarisatie van nieuwe lokale beleidswensen d.m.v. een themabijeenkomst. De financiële vertrekpunten en algemene richtlijnen voor het begrotingsjaar 2020 alsook de doelen en acties voor 2020 binnen de diverse domeinen zijn in deze bijeenkomst met elkaar in de steigers gezet. Bij de uitwerking hiervan in de kadernota is er door de CDA-fractie specifieke aandacht gevraagd voor het op peil houden van de reservepositie en hebben wij aangegeven dat de daartoe geformuleerde richtlijn ter bescherming van deze reserves onze instemming heeft.

In mijn interview met omroep ML5 als bijdrage voor het Maasgouwjournaal werd mij de vraag gesteld wat er volgens de CDA-fractie ontbreekt in de voorliggende programmabegroting. Ik heb opgemerkt dat het thema duurzaamheid en, meer concreet, de invulling daarvan door middel van de global goals, de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen zoals vastgesteld door de Verenigde Naties, jammer genoeg onderbelicht zijn gebleven. Het gegeven dat wij enkele dagen na dit interview door middel van de raadsinformatiebrief 'Citaslow' in kennis worden gesteld over de uitkomst van de op initiatief van onze fractie ingediende motie Citaslow, stemt ons positief nu wij in de reactie teruglezen dat het college met de global goals verder aan de slag wil door het beleggen van een

themabijeenkomst volgend jaar. Op de reactie van het college dat Cittaslow onze gemeente niet past zullen wij op een later moment terugkomen.

De programmabegroting heeft kleur en invulling gekregen door doelen en acties in een viertal domeinen nader te specificeren. De voor ons meest relevante onderdelen uit de diverse domeinen stel ik nu achtereenvolgens aan de orde, te beginnen bij het

Sociale domein

Gelet op de titel van ons verkiezingsprogramma ‘Goed voor elkaar’ hebben de onderwerpen in de paragraaf ‘**Zorg voor elkaar**’ onze specifieke aandacht. Naar de mening van de CDA-fractie gaat het hier om goede plannen/ goede ideeën op papier, maar in het bereiken van de doelgroepen kan naar de mening van onze fractie (nog) pro-actiever worden geacteerd. Wij erkennen dat dit een lastige klus is.

Voor de ‘**aanpak van eenzaamheid**’ is een plan van aanpak opgesteld, maar wij zien vooral uit naar de eerste resultaten. Graag ontvangen wij deze vóór 1 juli volgend jaar. Met een structurele bijdrage van € 10.000,- kan naar onze mening geen lans worden gebroken. Gelet op het belang van dit thema voor onze fractie, hierbij verwijzend naar de lancering van het landelijke actieprogramma ‘Eén tegen eenzaamheid’ vorig jaar door minister Hugo de Jonge, staan wij positief tegenover een eventuele ophoging van dit bedrag.

Het **vervangen van de verlichting buitensportaccommodaties** staat voor volgend jaar gepland. Op onze weg naar een duurzaam Maasgouw, hierbij ook verwijzend naar de titel van het collegeakkoord en de titel van de programmabegroting vorig jaar, chapeau dat deze actie in de tijd naar voren is gehaald. De bespaarde energiekosten komen ten gunste van de exploitatie van de verenigingen. Het mogelijk pas op een later moment vervangen van de verlichting bij 3 van de 10 complexen conform het MIP/JIP roept bij ons het beeld van rechtsongelijkheid op. Het merendeel van de verenigingen heeft immers reeds vanaf volgend jaar een financieel voordeel door gebruikmaking van Ledverlichting terwijl een klein aantal verenigingen hier niet van kan profiteren. In relatie tot een mogelijk aanbestedingsvoordeel waar aan wordt gerefereerd is naar onze mening te rechtvaardigen er naar te streven de verlichting voor alle complexen gelijktijdig te vervangen. Daartoe dienen wij dan ook het **amendement ‘vervangen verlichting buitensportaccommodaties’** in.

In onze bijdrage bij de vaststelling van de kadernota hebben wij over het ‘**Project huisvesting verenigingen Wessem**’ opgemerkt dat voor de CDA-fractie de grens was bereikt nu bleek dat de jaarlijkse kosten voor de verenigingsaccommodatie voor Wessem 4 maal duurder zouden uitvallen dan beide bovenlokale accommodaties De Spil in Maasbracht en Don Bosco in Heel gezamenlijk. De portefeuillehouder is met nieuwe kaders op pad gestuurd. Wij zijn benieuwd in hoeverre acceptabele oplossingen realiseerbaar zijn.

Fysieke domein

In algemene zin is het verzamelen en inzichtelijk maken van data van belang om je werk als gemeente goed te kunnen doen. Maar ook om bewoners voor de kernen in Maasgouw aan te trekken en te behouden. Specifieke aandacht behoeft naar onze mening het up-to-date houden van al deze gegevens, zeker daar waar het gaat om **gebiedsmarketing gericht op bewoners**. Voorkomen moet worden dat op gemeentelijke sites gedateerde informatie staat.

Wij vinden het als CDA van het allergrootste belang dat er bewegingsruimte is op de woningmarkt voor alle doelgroepen. Vorig jaar hebben wij daar d.m.v. de motie ‘Regie op woningbouw’ specifiek aandacht voor gevraagd. Met de bijdrage van prof. Hospers van de Radboud Universiteit Nijmegen

‘Dorp van de toekomst’ en het opstarten van het onderzoeksproject rondom het ‘**Behouden en aantrekken van bewoners voor dorpen in Maasgouw**’ is er naar onze mening de aandacht die dit onderwerp rechtvaardigt. De resultaten van dit onderzoek ziet onze fractie graag vóór het zomerreces tegemoet. Aan het omturnen van **leegstaande gebouwen en monumentaal erfgoed** dient prioriteit te worden gegeven en daarmee ook een plek te krijgen in vorengenoemd onderzoek. Wij zijn gecharmeerd over de aanpak van de gemeente Maastricht in het Spinxkwartier om maar eens een voorbeeld te noemen. Mogelijk biedt deze aanpak ook voor ons aanknopingspunten voor nieuwe ‘eigenwijze’ stukjes Maasgouw. Wij roepen de portefeuillehouder op actief in afstemming met o.a. de Provincie Limburg en andere partijen de vinger aan de pols te houden en te zoeken naar de beste mogelijkheden/ oplossingen voor Maasgouw.

Op alle bestuurslagen wordt er met verschillende snelheden geanticipeerd op de komst van de nieuwe Omgevingswet. Onze oproep vorig jaar tot het proactief betrekken van onze raad bij de totstandkoming van de **gemeentelijke omgevingsvisie** heeft geleid tot een eerste gezamenlijke bijeenkomst in mei van dit jaar. Ook bij de uitwerking van het plan van aanpak voor het opstellen van de omgevingsvisie waaraan momenteel wordt gewerkt worden wij graag op proactieve wijze betrokken. Wij zien dan ook uit naar dit plan en de wijze waarop de raad betrokken zal worden.

Zoals reeds bij de behandeling van de kadernota door onze fractie ingebracht ontkomen wij niet aan maatregelen ter versterking van de dijken in Wessems en Thorn. Een definitieve keuze omtrent de oplossingsrichtingen ligt bij het Waterschap. Ook wat betreft de mogelijkheden van een retentiegebied tussen Thorn en Wessems zijn wij als gemeente steeds in gesprek geweest met onze inwoners. Als resultante van deze gesprekken is er een brief gestuurd naar de verantwoordelijk minister waarin concreet is aangegeven dat er geen draagvlak bestaat voor een retentiegebied. Buiten onze invloedssfeer om zijn wij in afwachting van het in te nemen standpunt door onze Minister, voorzien op 21 november a.s. Tot die tijd zit er niet meer op dan afwachten. Welke keuzen er ook gemaakt zullen worden, het zoeken naar en onderzoeken van **meekoppelkansen bij hoogwatermaatregelen** kan op de steun van de CDA-fractie rekenen.

De CDA fractie wil inzetten op een verduurzaming van onze gemeente. Maasgouw zal ook haar steentje moeten bijdragen aan de klimaatdoelstellingen. Met de regio wordt er gewerkt aan een visie op duurzame energie. In deze zgn. **Regionale Energie Strategie (RES)** wordt nadrukkelijk gekeken naar mogelijke locaties waar onder andere zonneparken gerealiseerd kunnen worden. Ruimte is schaars in Nederland en daarom heeft de CDA-fractie grote bedenkingen bij het realiseren van dergelijke voorzieningen op landbouw- en natuurgronden. Beleid is gevraagd! De provincie heeft recentelijk de Zonneladder geïntroduceerd. De uitgangspunten hiervan kan de CDA-fractie onderschrijven. Graag horen wij de visie van het college op deze Zonneladder.

Economische domein

De doelen die we op het gebied van **Ondernemerschap & Ondernemersinitiatieven** willen bereiken zien op datgene waarmee we als gemeente al aan de slag zijn dan wel aan de slag zouden moeten zijn. We gaan op de oude voet verder maar dan slechts in een nieuw jasje gestoken. Wat de **uitvoering van het lokaal ondernemerschapprogramma** betreft het verzoek ons toe te lichten wat de meerwaarde van het programma is ten opzichte van de bestaande gang van zaken.

Bij de **Westrom** kijken wij terug op een goede inhoudelijke bijeenkomst waarin ons door de directie opnieuw een kijkje in de keuken is gegeven, waarbij zeker ook is gebleken dat er binnen de Westrom hard gewerkt is en wordt om in rustiger vaarwater te komen. Er zijn weloverwogen keuzes gemaakt die in de praktijk nog hun uitwerking en effect dienen te krijgen. De tijd zal het leren.

Organisatorisch domein

Voorzitter, het laatste domein is het organisatorisch domein. Het domein waarbinnen op basis van het vernieuwingsakkoord onder andere gewerkt wordt aan vernieuwingen in het functioneren van het bestuur en de organisatie. En voorzitter, de summier tekst in deze programmabegroting over **bestuurlijke vernieuwing en participatie** doet naar onze mening tekort aan het belang dat wij hieraan hechten. Binnen diverse geledingen en op gezette momenten is dit onderwerp ter tafel gekomen. Het feit dat ook binnen de werkgroep bestuurlijke vernieuwing de vernieuwing is ingezet door meer stuwkracht in te brengen stemt ons positief. De CDA-fractie wil terugkijken op dit proces en op basis daarvan keuzes maken voor het vervolg. Wij roepen de portefeuillehouder op om nog voor de eerstvolgende raadsvergadering een evaluatiemoment van dit proces met de hele raad te houden.

Als gevolg van Europese wetgeving zullen op termijn brandweervrijwilligers tegen betaling in dienst moeten worden genomen. Dit betekent ook dat brandweervrijwilligers op termijn loon moeten krijgen. De gevolgen van deze wetgeving voor de **Veiligheidsregio Limburg-Noord** en daarbinnen ook voor de bijdrage van de gemeente Maasgouw zijn momenteel onbekend maar worden betrokken in een nader onderzoek. De resultaten inclusief eventuele financiële consequenties hiervan wachten wij met belangstelling af.

De resultaten uit de **pilot social media & webcare** wachten wij eveneens af. De CDA-fractie heeft artikel 38-vragen ingediend over het verdwijnen van de huis-aan-huis versie van VIA limburg editie Maasgouw. Mogelijk kan in het kader van deze pilot gezocht worden naar vernieuwende oplossingen. Wij roepen het college op hier aandacht aan te geven.

In het kader van de **organisatieontwikkeling** zijn inmiddels stappen gezet. Zo is per januari van dit jaar de ambtelijke organisatie gestart in de nieuwe organisatiestructuur. Het begin is gemaakt en datgene zoals omschreven in de strategische visie biedt aanknopingspunten voor doorontwikkeling de komende jaren.

De CDA-fractie vindt het gesprek met onze inwoners en andere belanghebbenden erg belangrijk. Met de invoering van ons **CDA-spreekuur** begin dit jaar willen wij dit uitdrukkelijk onderstrepen. Volgend jaar gaan wij hiermee verder. Wij blijven in gesprek gaan met onze inwoners om de verschillende belangen die er spelen gedegen te kunnen afwegen met als doel te komen tot weloverwogen besluiten voor onze inwoners en het beste voor Maasgouw. In het verlengde van onze volksvertegenwoordigende rol vinden wij het van het grootste belang om pro-actief van gemeentewege te worden geïnformeerd over datgene wat er speelt binnen onze Maasgouwse dorpen. Reden voor onze fractie om de zojuist aangehaalde **motie 'Betere informatiepositie raads- en commissieleden'** mede in te dienen.

De **financiële positie en belastingdruk** geven ook dit jaar een positief beeld voor Maasgouw. Opnieuw een belastingdruk die, in vergelijking met andere gemeenten, laag zal blijven. De schulden zijn relatief gering van omvang en er zijn voldoende middelen beschikbaar om aan alle verplichtingen te voldoen. Ons beeld is bevestigd dat er sprake is van een gemeente die mensen aanspoort en ondersteunt bij het benutten van hun eigen kracht, die werkt aan de vitaliteit van de dorpen, de kwaliteit van de woon- en leefomgeving waarborgt, die zich inzet voor een sterke economie en die zich richt op het optimaliseren van de gemeentelijke dienstverlening. Tegelijkertijd zien wij een gemeente die oog houdt voor de opgaven die zich op de lange termijn (kunnen) gaan aandienen en een gemeente die een robuuste financiële positie wil behouden om ook die opgaven krachtig te kunnen aanpakken.

Tot slot dank ik de griffie, het college van B&W, de ambtenaren en de gemeenteraadsleden voor de collegiale samenwerking in de totstandkoming van deze begroting.

Es d'r veul te doon is vluugtj de tied. Het jaar is den auch omgevloge. Maasgouw laeftj!

Vertaald naar het Nederlands: Als er veel te doen is vliegt de tijd. Het jaar is omgevlogen. Maasgouw leeft!

Dank voor uw aandacht en tot zover voorzitter.

Namens de CDA-fractie van de gemeente Maasgouw

Erwin Dehing

Fractievoorzitter